

VALLER VIDEREGÅENDE SKOLE
Hjerte og ånd, vilje og ansvar

Skolens handlingsplan for å sikre et godt skolemiljø

Innhold

Rektors forord og skolens verdier.....	3
Felles forståelse av begreper	3
Skolens kontinuerlige og forebyggende arbeid	4
Skolens forebyggende arbeid på skolenivå	4
Skolens forebyggende arbeid på klassenivå	5
Skolens forebyggende arbeid på elevnivå	6
Opplæringsloven §9A og håndtering av aktivitetsplikten	8
Skolens informasjonsplikt	8
Skolens aktivitetsplikt og dokumentasjonskrav.....	8
Elevenes rett til å bli hørt og plikten til å ta hensyn til elevens beste.....	9
Skjerpet aktivitetsplikt dersom ansatte krenker elever	9
Personvern i skolemiljø saker	10
Referanser og lenker til relevant informasjon.....	11
Vedlegg 1 – Meldeskjema	12
Vedlegg 2 – Mal for aktivitetsplan.....	13

Rektors forord og skolens verdier

I henhold til §9A i opplæringsloven har alle elever i grunnskoler og videregående skoler rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Med psykososialt miljø menes her de mellommenneskelige forholdene på skolen, det sosiale miljøet og hvordan elevene og personalet opplever dette. Det psykososiale miljøet skal virke positivt på elevenes helse, trivsel og læring, trygghet og sosiale tilhørighet. Det arbeides kontinuerlig, langvarig og systematisk med elevenes skolemiljø. Skolen, elevene og foresatte skal samarbeide om det forebyggende og holdningsskapende arbeidet. Alle ansatte ved skolen har en handlingsplikt til å undersøke, varsle og gripe inn dersom de får kunnskap eller mistanke om at en elev blir utsatt for krenkende atferd. Våre lokale tiltak og vår evne til kommunikasjon og samarbeid er avgjørende for at dette arbeidet skal lykkes.

Alle elever på Valler videregående skole skal oppleve inkludering og et trygt elevmiljø fra første dag. Ansatte og elever skal derfor sammen arbeide for at alle elever, uavhengig av kulturell bakgrunn og sosioøkonomiske forhold, skal oppleve tilhørighet og beskyttes mot all form for diskriminering og mobbing. Det er målet vårt. Skolens verdier, «*Hjerte og Ånd, Vilje og Ansvar*», skal gjennomsyre arbeidet med elevenes faglige og sosiale læring.

- Hjerte står for raushet og omsorg, for både mennesker og miljø.
- Ånd står for etisk bevissthet og intellektuelt engasjement.
- Vilje viser til den utholdenhet som kreves for å nå målene vi setter oss.
- Ansvar er å se andres behov for hjelp og stå til rette for egne handlinger.

Vi vil at den enkelte skal føle seg sett og respektert og få mulighet til både personlig og faglig utvikling. Gjennom tre år på Valler skal vi gjøre unge mennesker forberedt på studier, arbeid og samfunnsdeltakelse.

Felles forståelse av begreper

Alle elever på Valler videregående skole skal ha en trygg og god skolehverdag. Ingen skal krenkes eller mobbes, og alle skal vite hva krenkende adferd og mobbing er. Viser ellers til Vikens skolereglement¹.

- Mobbing innebærer at en person eller gruppe sier eller gjør vonde og ubehagelig ting mot et offer. Ved mobbing skjer dette gjentatte ganger, og den som blir utsatt, har vanskelig for å forsvare seg.
- Krenkelser er ord og handlinger som ikke er regelmessige, men som likevel oppleves vondt og ubehagelig for den eleven som blir utsatt for det.
- Utestenging betyr at noen så godt som alltid blir holdt utenfor en gruppe eller klasse.
- Vold innebærer at noen bruker fysisk makt for å skade andre.
- Rasisme innebærer at noen blir forskjellsbehandlet eller plaget, for eksempel fordi de har en annen hudfarge eller snakker et annet språk.
- Diskriminering betyr at en person blir dårligere behandlet eller trakassert, for eksempel på grunn av kjønn, funksjonsevne, tro, hudfarge eller opprinnelse.
- Digital mobbing er en form for mobbing som foregår via internett eller mobiltelefon. Digital mobbing er definert som en aggressiv handling utøvd ved bruk av elektroniske hjelpemiddel av en gruppe eller en person – gjentatt over tid – mot et offer. I praksis er digital mobbing utøvd på mange ulike måter; Gjennom tekstmeldinger, bilder eller videoklipp, e-post, chat, nettsider eller sosiale medier.

¹ <https://viken.no/valler-vgs/for-elever/reglement-og-rutiner/ordensreglement/>

Skolens kontinuerlige og forebyggende arbeid

Skolens kontinuerlige og forebyggende arbeid er viktig for å sikre elevene på Valler et trygt og inkluderende skolemiljø. Vi skal tilby ikke-faglige aktiviteter som bidrar til at de blir godt kjent og aktiviseres gjennom fysisk, kulturelt og tverrfaglig samarbeid. I tillegg skal de få hjelp til fag- og utdanningsvalg gjennom å bli bevisst egne interesser og personlige egenskaper. Et kontinuerlig arbeid med skolemiljøet skal forstås som systematisk arbeid som drives gjennom hele skoleåret. Skolen har en plan med tydelige mål med skolemiljøet (se års- og prøveplan).

For å utvikle og opprettholde et trygt og godt miljø uten krenkelser, etterstreber vi en praksis som fremmer en kollektiv «vi-følelse» blant elevene i klassen og på skolen. Derfor har vi introdusert makkerpar og makkergrupper i alle trinn og alle klasser. Målet er å skape en kultur hvor elevene selv reagerer hvis medelever på skolen eller i den digitale sfære krenker andre. Det er viktig å ha en praksis som bidrar til å etablere normer og verdier om å respektere og inkludere alle medelever. Tydelige og omsorgsfulle voksne kan mobilisere elevenes relasjonelle ansvar, både i undervisningssituasjonen og skolehverdagen ellers.

For å tydeliggjøre skolens forebyggende arbeid skiller vi mellom tiltak på tre nivåer:

- Skolenivå
- Klassenivå
- Elevnivå

Skolens forebyggende arbeid på skolenivå

Hva	Hvordan	Ansvar
Handlingsplan for kapittel 9A i opplæringsloven	Strategi for håndtering av delpliktene i aktivitetsplikten. Fellestid blir brukt til forståelse av hva som er krenkende atferd innebærer.	Ledelsen Elevtjenesten
Fadderprogram VG1	Elevtjenesten og faddere på vg2 og vg3 har ansvar for å ta imot og trygge skolestartere i vg1.	Ledelsen Elevtjenesten
Skoleutvalg/SU	Skoleutvalg ved hver skole skal ha rådgivende myndighet, og skal arbeide for et godt skoledemokrati der elever og ansatte tar aktivt del i alle spørsmål som handler om skolen og skolemiljøet.	Ledelsen Skoleutvalget
Elevundersøkelsen	Resultatene fra elevundersøkelsen tas til klassens time i Vg1, styret i elevrådet, i år også i skoleutvalget og AMU. Dette gir god innsikt i hva som ligger bak tallene og dialog om forventninger og hva som er mulig å påvirke.	Ledelsen Elevtjenesten
Fokusdag for VG1 som har til hensikt å gjøre elevene bevisste på skolemiljø og mobbesaker	Det blir arrangert fokusdag på skolemiljø for alle elever på vg1. Hensikten er å fremme refleksjoner over hvordan man	Elevtjenesten Rådgivere

	skaper et trygt og godt skolemiljø.	
Systemer for varsling om bekymring som gjelder skolemiljø	Det er utviklet meldeskjema og mal for aktivitetsplan. Dette blir også formidlet til elever og foresatte.	Ledelsen Elevtjenesten
Elevrådet	Elevtjenesten og ledelsen har faste møter med styret i elevrådet. Skolen legger til rette for seminarer med kompetanseheving og elevmedvirkning settes i fokus.	Ledelsen Elevtjenesten
Aktivitetsdager	Skolen arrangerer flere aktivitetsdager (slik som skidag, kalvøydag og klassestafett). Formålet er å styrke det sosiale miljøet.	Elevtjenesten
Samarbeid med HL-senteret gjennom DEMBRA	Dembra tilbyr veiledning, kurs og nettbaserte ressurser for forebygging av ulike former for fordommer, fremmedfrykt og ekstremisme, rasisme, antisemittisme og muslimfiendtlighet. Kjernen i Dembra er forebygging gjennom å bygge demokratisk kompetanse.	Ledelsen Elevtjenesten
Evaluering av skolens handlingsplan for å sikre et godt skolemiljø	Skolene har årlig gjennomgang og revidering av handlingsplanen for å vurdere om den fungerer tilfredsstillende. Planen skal revideres årlig i august av skolenes ledelse og elevtjenesten.	Ledelsen Elevtjenesten

Skolens forebyggende arbeid på klassenivå

Hva	Hvordan	Ansvar
Vallermodellen (undervisningsevaluering) i alle klasser	Vallermodellen er en undervisningsevaluering og gir grunnlag for dialog om læringsarbeidet mellom lærer og elev. Gjennom Vallermodellen kartlegges undervisningen og på bakgrunn av denne foregår dialog mellom elevene og faglærer i alle fag i oktober. Vallermodellen følges opp i mars	Faglærer

Makkerskap i alle klasser og alle trinn	Klassen blir fra første skoledag delt inn i makkerskap på to personer. Disse makkerskapene tilhører igjen en makkergruppe. Makkerskapene og makkergruppene har oppgaver i forhold til hverandre, og skiftes etter en stund.	Elevtjenesten og kontaktlærer
Klassens time VG1	Klassens time er en klasstime hvor klassen diskuterer klassemiljø og læringsmiljø.	Kontaktlærer og elevtjenesten
Kontaktmøter	Skolen arrangerer kontaktmøter hver høst for å informere om skolen, innholdet i opplæringen, hvordan foreldre kan medvirke, rutiner og andre ting som er relevante for kontaktpersoner.	Ledelsen og kontaktlærer
Bli-kjent-turer med VG1	Elevtjenesten arrangerer sosial ettermiddagstur til Sæteren gård på Haslum.	Kontaktlærer og elevtjenesten
Klasselærerråd	I klasselærerråd sitter alle lærerne som har undervisning i en klasse og rådgiveren som er knyttet til klassen. Klasselærerrådet blir ledet av kontaktlærer. I klasselærerrådet drøfter man blant annet læringsmiljøet i klassen og underveisvurdering i orden og atferd.	Rådgiver, kontaktlærer og faglærere
Oppstartssamtaler på alle trinn med kontaktlærer	Strukturert samtale i starten av skoleåret	Kontaktlærer

Skolens forebyggende arbeid på elevnivå

Hva	Hvordan	Ansvar
Utviklingssamtaler med foreldre	Strukturert samtale om faglig og sosial utvikling	Kontaktlærer
Tverrfaglig samarbeid	Tverrfaglig samarbeid er en strukturert arbeidsform som forutsetter dialog og felles beslutningspunkter mellom personell fra ulike faggrupper og sammen med eleven	Tverrfaglig team Ledelsen Elevtjenesten BUP Helsesykepleier

Fagsamtaler	Strukturert samtale om faglig utvikling og inngår som en del av undervisvurderingen	Faglærer
Samarbeid med foresatte	Jevnlige tilbakemelding til foresatte angående enkeltelever. SMS, e-post og telefon.	Ledelsen Kontaktlærer Faglærer Rådgiver

Opplæringsloven §9A og håndtering av aktivitetsplikten

Kapittel 9A i opplæringsloven skal bidra til at elevene har det trygt og godt på skolen, slik at elevene trives og kan lære best mulig. Denne delen av handlingsplanen er ment som informasjon om hva skolen skal gjøre hvis en elev ikke har det trygt og godt på skolen, og om elevens og foreldres mulighet til å melde saken til statsforvalteren.

Retten til et trygt og godt skolemiljø etter opplæringsloven gjelder for alle som er elever i videregående skole. Kapittel 9A gjelder i alle tilfeller i skoletiden når eleven er på skolens område. Oppførsel i både timer og friminutt omfattes av kapittel 9A. Når grensen for skolens ansvar skal avklares, er forholdet mellom elevens fritid og skoletiden viktig å trekke. Kunnskapsdepartementet har presisert at selv om skolens aktivitetsplikt knytter seg til om eleven har det trygt og godt på skolen, er den ikke begrenset av årsaken til at eleven opplever ikke å ha det trygt og godt. Dersom forhold utenfor skolen, for eksempel på skoleveien eller på digitale plattformer, gjør at en elev ikke opplever at det er trygt og godt å være på skolen, har skolen like fullt en plikt til å hjelpe eleven.

Skolens informasjonsplikt

Skolene har plikt til å informere elever og foreldre om deres rettigheter etter opplæringsloven kapittel 9A og om skolens aktivitetsplikt og muligheten til å melde saken til statsforvalteren. Elevene og foreldrene skal få nok informasjon til å kunne vurdere om elevens rettigheter er oppfylt og hvordan de kan gå fram for å sikre at elevenes rettigheter oppfylles. Skolen må også sørge for at alle ansatte har kunnskap om handlingsplikten og hva denne innebærer.

Skolens aktivitetsplikt og dokumentasjonskrav

For å sikre elevene retten til et trygt og godt skolemiljø, har skolen en aktivitetsplikt, som utløses når en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Formålet med aktivitetsplikten er å sikre at skolene handler raskt og riktig når en elev ikke har det trygt og godt på skolen. Det som er avgjørende for skolens aktivitetsplikt, er hvordan eleven faktisk opplever å ha det mens han eller hun er på skolen. At årsaken til elevens mistrivsel skyldes forhold utenom skoletiden eller utenfor skolens område, begrenser ikke skolens aktivitetsplikt så lenge elevens opplevelse av skolemiljøet påvirkes negativt av det. Dette er særlig aktuelt i forbindelse med digitale krenkelser. Når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, skal skolen så langt det finnes egnede tiltak sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse viser at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Et egnet tiltak er forstått som et tiltak som kan gi eleven et trygt og godt skolemiljø. Dersom en elev eller foreldrene mener at skolen ikke oppfyller aktivitetsplikten, og saken er tatt opp med rektor, har de rett til å få saken prøvd av statsforvalteren.

Skolens aktivitetsplikt er delt i fem delplikter som omfatter alle som jobber på skolen:

- a) følge med på elevene har et trygt og godt skolemiljø
- b) gripe inn mot krenkelser (som mobbing, vold, diskriminering og trakassering) og stoppe det med en gang, hvis det er mulig
- c) si ifra til rektor ved mistanke eller kjennskap om at en elev ikke har det trygt og godt
- d) undersøke det som har skjedd
- e) lage en plan og sette inn egnede tiltak

Etter opplæringsloven har skolen en plikt til å dokumentere arbeidet de gjør for å oppfylle de ulike delene av aktivitetsplikten. Dokumentasjonskravet gjelder alle delene av aktivitetsplikten, så skolen må dokumentere hvordan:

- de følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø
- de griper inn mot krenkelser
- de varsler rektor

- rektor varsler skoleeier om alvorlige tilfeller
- skolen undersøker saken
- de setter inn egnede tiltak
- de hører med involverte elever
- de tar hensyn til elevens beste

Skolen skal også utarbeide en skriftlig plan når de setter inn tiltak for en elev². Plikten til å lage en skriftlig aktivitetsplan utløses samtidig som tiltaksplikten for skolen. Planen skal oppsummere undersøkelsene, skolens vurderinger og videre planer, og skal som inneholde:

- hvilket problem tiltakene skal løse
- hvilke tiltak skolen har planlagt
- når tiltakene skal gjennomføres
- hvem som er ansvarlig for gjennomføringen av tiltakene
- når tiltakene skal evalueres

Elevenes rett til å bli hørt og plikten til å ta hensyn til elevens beste

Når det gjelder elevens rett til å bli hørt skal skolen utføre aktivitetene i aktivitetsplikten etter samråd med involverte elever. Dette gjelder både i forbindelse med plikten til å følge med, varsle, undersøke og eventuelt sette inn tiltak.

Skolen skal sørge for at alle involverte elever blir hørt. Dette omfatter ikke bare elever som skolen mistenker eller kjenner til at noen ikke har et trygt og godt skolemiljø, men også andre elever som er direkte påvirket eller involvert i saken. At eleven har rett til å bli hørt innebærer også at eleven kan velge ikke å uttale seg i saken. Eleven kan også velge å uttale seg gjennom en person eleven er fortrolig med.

Skjerpet aktivitetsplikt dersom ansatte krenker elever

Den skjerpede aktivitetsplikten (dersom en ansatt krenker en elev) handler om hvem de ansatte skal varsle, hvor raskt de skal varsle og hvor raskt saken skal undersøkes. Kravene til ansattes handlinger følger ellers av den alminnelige aktivitetsplikten. Siden det er særlig alvorlig dersom en som jobber på skolen krenker en elev, stiller skjerpede krav til både varsling og tempo i saksgangen. Tempoet i undersøkelsene må likevel ikke gå på bekostning av at det blir gjennomført en forsvarlig prosess.

Dersom en som arbeider på skolen får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider på skolen krenker en elev, skal vedkommende straks varsle rektor. Plikten gjelder for alle som arbeider på skolen. Siden det er særlig alvorlig dersom en som jobber på skolen krenker en elev, stiller loven skjerpede krav til både varsling og tempo i saksgangen. Dersom det er en i ledelsen ved skolen som står bak krenkingen, skal skoleeier varsles direkte av den som fikk mistanke om eller kjennskap til krenkingen.

Ved mistanke om at en som jobber på skolen krenker en elev, skal situasjonen undersøkes grundig. Her er det viktig å høre elevens mening og oppfatning av situasjonen, på samme måte som det er viktig å høre meningen og oppfatningen til den som jobber på skolen. Det er ikke elevens subjektive oppfatning alene som avgjør om en lærer eller annen ansatt har opptrådt krenkende. Elever kan bli irettesatt av lærere eller oppleve uenighet med lærere uten at dette vil være en krenkelse. Hvis eleven opplever at hun eller han ikke har et trygt og godt skolemiljø, har skolen likevel plikt til å undersøke saken og sette inn tiltak etter den alminnelige aktivitetsplikten.

² Se vedlegg 2 for «mal for aktivitetsplan»

Personvern i skolemiljø saker

Det er flere rettigheter og plikter knyttet til behandling av personopplysninger. Det er viktig at skolen ivaretar sine oppgaver etter opplæringsloven kapittel 9A, samtidig som den enkeltes rettigheter etter personvernregelverket ivaretas. Regler om behandling av personopplysninger er fastsatt i personopplysningsloven.

Referanser og lenker til relevant informasjon

Opplæringsloven. (2022). *Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)*.

Hentet fra Lovdata: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61/KAPITTEL_11#%C2%A79a-3

Utdanningsdirektoratet. (2016). *Krenkelse og mobbing*. Hentet fra Utdanningsdirektoratet:

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/sosial-laring-gjennom-arbeid-med-fag/Relasjoner-mellom-elever/Mobbing-og-krenkelser/#:~:text=Tradisjonelt%20blir%20begrepet%20mobbing%20knyttet,problematisk%20for%20den%20enkelte%20elev.>

Utdanningsdirektoratet. (2020). *Skolemiljø Udir-3-2017*. Hentet fra Udir:

<https://www.udir.no/regelverkstolkninger/opplaring/Laringsmiljo/skolemiljo-udir-3-2017/>

Utdanningsdirektoratet. (2021). *Behandle personopplysninger*. Hentet fra Udir:

<https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/personvern-for-barnehage-og-skole/behandle-personopplysninger/>

Utdanningsdirektoratet. (2022). *Skolemiljø*. Hentet fra Udir: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/>

Utdanningsdirektoratet. (2022). *Tiltak i skolemiljø saker*. Hentet fra Udir: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/tiltak-skolemiljo/>

Valler videregående skole. (2022). *Hvorfor velge Valler? (profilbrosjyre)*. Hentet fra Valler

videregående skole: https://viken.no/valler-vgs/_f/p72/i86536f89-93bf-42b7-a173-f9120667eacf/valler-profilbrosjyre-enkeltside.pdf

Valler videregående skole. (2022). *Ordensreglement for elever ved videregående skoler i Viken*.

Hentet fra Valler videregående skole: <https://viken.no/valler-vgs/for-elever/reglement-og-rutiner/ordensreglement/#8>

Viken fylkeskommune. (2022). *Opplæringsloven kapittel 9A Elevens skolemiljø*. Hentet fra Viken

fylkeskommune: <https://vikenfk.sharepoint.com/sites/a-fylkesadministrasjon/SitePages/Oppl%C3%A6ringsloven-kapittel-9A-Elevens-skolemilj%C3%B8.aspx>

Viken fylkeskommune. (2022). *Rett til et trygt skolemiljø*. Hentet fra Viken:

<https://viken.no/tjenester/skole-og-opplaring/opplaring-i-skole/skolemiljo/rett-til-et-trygt-skolemiljo/#hva-kan-du-gjore>

VALLER VIDEREGÅENDE SKOLE
Hjerte og ånd, vilje og ansvar

MELDESKJEMA OM BEKYMRING FOR ELEVENES PSYKOSOSIALE SKOLEMILJØ

Meldinger fra elever/foresatte vil utløse et enkeltvedtak.

Elevens navn:		Fødselsdato:
Elevens klasse		
Bekymringen meldes til:		
Bekymringen meldes av:		
Dato for meldingen:		
Hva dreier bekymringen seg om? (mobbing, vold, rasisme, diskriminering eller utestengning)		
Hvordan ble bekymringen oppdaget?		
Annen faktainformasjon?		

VALLER VIDEREGÅENDE SKOLE

Hjerte og ånd, vilje og ansvar

SKRIFTLIG PLAN FOR TILTAK

Opplæringsloven § 9 A-2 Retten til eit trygt og godt skolemiljø:

«Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.»

§ 9 A-4 Skolens aktivitetsplikt, fjerde ledd: «Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørge for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø.»

Elevenes navn:	
Født:	
Dato:	
Klasse:	
Plan nummer:	<i>(Lag ny plan hver gang den oppdateres eller justeres)</i>
Hvilket problem skal tiltakene løse?	<i>(Hva mener eleven? Husk at elevens subjektive opplevelse skal legges til grunn. Skolen skal sørge for at eleven blir hørt.)</i>
Hovedmål:	<i>(Elevenes navn) skal oppleve å ha et trygt og godt skolemiljø. (Husk at elevens beste skal være et grunnleggende hensyn i skolens vurdering av tiltak.)</i>

Tiltak	Ansvarlig	Tidsperspektiv	Evaluering

Sted:

Dato:

Hvis du ikke er fornøyd med hva skolen gjør for at (du/barnet ditt) skal få det trygt og godt på skolen, kan du melde saken til statsforvalteren.